

Natura 2000 - Manteling van Walcheren

Voor Mens en Natuur

Met Natura 2000 werkt de Europese Unie aan een Europees netwerk van gebieden met waardevolle natuur. Van de 162 Natura-2000 gebieden in Nederland liggen er 15 in Zeeland. De Manteling van Walcheren is er één van.

Om de unieke natuurwaarden van dit duingebied met binnenduïnbossen voor de lange termijn te behouden, stelt de Provincie Zeeland een beheerplan op. Samen met alle betrokken in en om het gebied bekijkt ze welke maatregelen er nodig en mogelijk zijn.

Kenmerken van het gebied

De Manteling van Walcheren is een afwisselend duingebied van 740 hectare met grasland, struweel (lage bosjes), vochtige duinvalleien en door de zeewind 'geschoren' eikenbossen. De naam Manteling verwijst naar de duïnbossen die dicht bij de kust groeien en die beschutting bieden tegen de zeewind.

De duïnen zijn reliëfrijk aan de zeezijde en zacht golvend meer landinwaarts. In de Manteling van Walcheren zijn ook historische buitenplaatsen te vinden met gemengd loofbos en stinzenplanten. Dit zijn verwilderde, in het voorjaar bloeiende planten, zoals narcis, sneeuwkllokje en sleutelbloem, die door de vroegere bewoners zijn aangeplant. Onder de met duïnzand opgewaaide kuststrook heeft zich een zoetwaterbel gevormd. In de (natte) duïnvalleien en aan de randen reikt deze bel tot aan het maaiveld. Dat biedt prima omstandigheden voor bijzondere, vochtminnende plantensoorten, zoals geelhartje en parnassia.

Begrenzing van het Natura 2000-gebied

Doelstellingen

Voor de bescherming van het landschap en de natuurwaarden van de Manteling van Walcheren heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in het ontwerp-aanwijzingsbesluit van januari 2007 de volgende doelen geformuleerd:

- Uitbreiding van het oppervlak aan duingrasland en verbetering van de kwaliteit.
- Behoud van de oppervlakte en kwaliteit van vochtige duinvalleien, duinbossen, duindoornstruwelen en duinheiden met struikheide.
- Behoud van de huidige populatie van de nauwe korfslak, een uiterst kleine beschermde diersoort, die kenmerkend is voor een goede kwaliteit van de duinen.

Natura 2000-beheerplan voor de Manteling van Walcheren

Het opstellen van het beheerplan

Voor Zeeuwse Natura 2000-gebieden stelt de Provincie Zeeland een beheerplan op. Dat doet ze in samenspraak met alle belanghebbenden in en rond de gebieden. In het beheerplan komt te staan welke doelstellingen bereikt moeten worden en op welke manier. Het is daarmee een handleiding voor het toekomstige beheer van het gebied.

Waterhuishouding

Een belangrijke factor in het gebied is de waterhuishouding. In het deelgebied Oranjezon is tot 1995 drinkwater gewonnen, met verdroging tot gevolg. De vochtige duinvalleien die zo verdwenen, zijn de afgelopen jaren weer teruggebracht. De zoetwaterbel moet nog verder herstellen.

Ook de relatief lage polderpeilen, die nodig zijn voor een goede ontwatering voor de landbouw, hebben effect op de zoetwaterbel. Verdroging is dan ook nog steeds een belangrijk thema. In het beheerplan worden aanvullende maatregelen geformuleerd om de herontwikkeling van de zoetwaterbel te stimuleren. Een voorbeeld is de mogelijke omvorming van naaldbos naar loofbos. Loofbossen 'verbruiken' minder water dan naaldbossen, waardoor er meer water voor natte duinvalleien beschikbaar blijft.

Aan het beheerplan gaat een aanwijzingsbesluit vooraf. Het ministerie van LNV stelt daarin de grenzen van het gebied vast en formuleert doelstellingen voor behoud en ontwikkeling van de natuurwaarden. Voor de Manteling van Walcheren wordt het definitieve aanwijzingsbesluit medio 2010 verwacht. Hierna wordt het beheerplan afgerond. De uitwerking van de doelen in een beheerplan gaat in een aantal stappen. Die komen in grote lijnen overeen met de hoofdstukken van het uiteindelijke plan.

1. Inventarisatie van de huidige stand van zaken

Waar liggen de genoemde leefgebieden (habitattypen)? Welke bodemty-

pen komen voor, hoe zit de waterhuishouding in elkaar?

2. *Vergelijking van de stand van zaken met de instandhoudingsdoelen*

Welke plaatsen bieden de beste omstandigheden voor behoud en ontwikkeling van de gewenste natuurwaarden?

3. *Inventarisatie van het huidige gebruik*

Welke partijen gebruiken het gebied en op welke manier? Welk effect heeft dit op de natuurwaarden?

4. *Formulieren van maatregelen*

Welke mogelijke maatregelen zijn er om de doelen te halen? Welke kiezen we? Hoe stemmen we de verschillende maatregelen op elkaar af?

Organisatie

Een projectgroep stelt het beheerplan op. De gemeente Veere, het Waterschap Zeeuwse Eilanden en de terreinbeheerders, Staatsbosbeheer en Stichting Het Zeeuwse Landschap leveren daarbij een belangrijke inhoudelijke bijdrage.

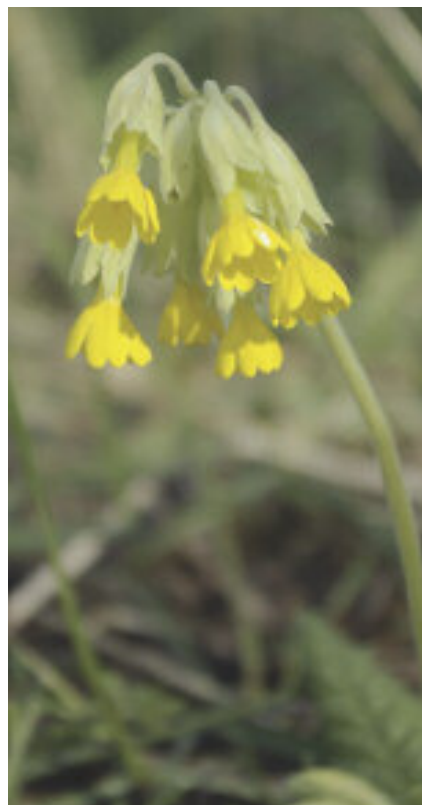
In en rond de Manteling wonen, werken en recreëren mensen. De projectgroep

overlegt daarom regelmatig met een klankbordgroep. Daarin zitten particuliere grondeigenaren, ondernemers en organisaties op het gebied van landbouw, recreatie en toerisme en natuur en milieu. De leden van de klankbordgroep bespreken eerste versies van het beheerplan en leveren een inhoudelijke

bijdrage. In de loop van het proces worden informatiebijeenkomsten georganiseerd.

Omwonenden en andere geïnteresseerden kunnen daar informatie krijgen, vragen stellen en hun mening geven over het beheerplan en de toekomst van het gebied.

Echte of gewone sleutelbloem (*Primula veris*)

Samenstelling klankbordgroep

- Provincie Zeeland
- Gemeente Veere
- Waterschap Zeeuwse Eilanden
- Kamer van Koophandel
- ZLTO
- Federatie Ondernemersverenigingen Veere
- Ondernemersvereniging Natuurlijk Oostkapelle
- Evides
- Horeca Nederland
- Recron
- ANWB
- VV-Walcheren
- Dorpsraad Oostkapelle
- Stadsraad Domburg
- Heemkundige Kring Walcheren
- KNJV
- Het Zeeuwse Landschap
- Staatsbosbeheer
- ZMF
- Zeeuws Particulier Grondbezit
- Duinbehoud
- KNNV
- Vogelbescherming

Natura 2000 - Manteling van Walcheren

Wettelijk kader

- Het Natura 2000-netwerk omvat alle Europese gebieden die bescherming krijgen in het kader van de internationale Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn. De Manteling van Walcheren is een Habitatrichtlijngebied.
- De Manteling van Walcheren is sinds 1988 beschermd natuurmonument. De doelen die daaraan verbonden waren blijven bestaan en worden in het nieuwe beheerplan nader uitgewerkt.

Meer informatie

Over het proces en planning van het beheerplan: www.zeeland.nl/natura2000.
Over Natura 2000: www.natura2000.nl
U kunt ook contact opnemen met projectleider van de Provincie M. Kuzee,
telefoon: 0118-631989, e-mail: me.kuzee@zeeland.nl

COLOFON

Uitgave
Provincie Zeeland

Tekst
Communicatiebureau
de Lynx

Fotografie
R. van Biesbergen,
Mugmedia
W. van der Loo
(Sleutelbloem)

Prepress en Print
Provincie Zeeland,
Afdeling I&D

Mei 2010